

Abstrakt

Disertace se zabývá dekadentní poetikou z hlediska tzv. makromoderny (inspirací tu je zejména sborník Silvia Vietty a Dirka Kempera *Ästhetische Moderne in Europa*, vycházející z dějinné koncepce francouzského historika Fernarda Braudela „*longue durée*“), kdy jsou fenomény modernismu či moderní poetiky sledovány z hlediska kontinuity s veškerým novověkým modernizačním procesem a osvícenským projektem. V rámci toho je modernizační proces rozdělen na „racionální modernu“ (osvícenskou vědu, pozitivismus) a „estetickou modernu“ (moderní umění počínající německým romantismem kolem roku 1800 a sahající až do postmoderny), přičemž estetická moderna tu tvoří korektiv a kritické vědomí vůči moderně racionální, a stává se tak „rozbitým zrcadlem“ modernity. Podkladem je zde zejména Theodor Adorno a jeho koncepce dialektiky osvícenství a negativní dialektiky, ale i další filosofové tvořící proud post-kantovského myšlení, jako jsou Husserl, Bergson, Deleuze či Patočka.

Disertace se zabývá souborným dílem Jiřího Karáska ze Lvovic z hlediska konkrétní, dílčí „mikromoderní“ realizace tohoto procesu, tedy české dekadence. V této souvislosti je zkoumána zvláště jeho recepce „protiosvícenských“ látek, jako je fenomén tělesnosti a afektivnosti, barokní mystika (Terezie z Ávily či Jana od Kříže) a filozofie (Leibniz), manýrismus, katolicismus, okultismus a samozřejmě esteticismus a dandysmus. V této souvislosti jsou také zkoumány fenomény jako synestézie, ornament či arabeska. Práce se snaží ukázat, že Karásek provádí syntézu moderního estetického vědomí (vůči osvícenskému projektu kritického) s recepcí před-moderních či obecně transhistorických (neklasických) látek. Leibnizova monadičnost je zkoumána na Karáskově metafoře „zazděných oken“ stejnojmenné sbírky, mystika na Karáskově legendistice, dandysmus na *Románech tří mágů*. Sledován je i náboženský rozměr dekadence, zejména pak vazba na katolicismus jako kritický korektiv vůči osvícenskému protestantismu, např. systému Kantovy morálky či vůči masarykovské ideologii v českých zemích. V celé práci je soustavně přihlíženo také ke Karáskovým teoretickým a kritickým textům a korespondenci. Ke Karáskovu dílu jsou také soustavně uváděny paralely ze soudobé moderní evropské literatury.